

Berichten van diabetesfederatie.nl

Leefstijlinterventies voor diabetes in kaart gebracht

RIVM presenteert resultaten NAD-project

Zorgprofessionals in de preventie en zorg voor diabetes ervaren een groot aanbod aan leefstijlinterventies, maar missen het overzicht hierin. Vooral het inzicht in preventieve activiteiten die lokaal worden aangeboden en het aanbod vanuit de huisartsen en specialisten (eerste en tweede lijn) ontbreekt. Idealiter werken professionals uit verschillende disciplines, zoals huisartsen, diëtisten, fysiotherapeuten en de GGD, samen om het lokale aanbod aan leefstijlinterventies aan te bieden en elkaar daarover te informeren. Dit blijkt uit de inventarisatie van leefstijlinterventies en ondersteuningsbehoeften van zorgprofessionals in de diabeteszorg, die het RIVM in opdracht van de Nederlandse Diabetes Federatie in het kader van het Nationaal Actieprogramma Diabetes (NAD) heeft uitgevoerd. Het rapport "Inventarisatie leefstijlinterventies en ondersteuningsaanbod zorgprofessionals in de diabeteszorg" is sinds kort beschikbaar op de website van het RIVM.

Diabeteszorg die werkt

NDD invitational conference

Op 26 mei, een dag na het verschijnen van de landelijke gezondheidsnota van minister Schippers, kwamen 65 zorgverleners, zorgverzekeraars, patiëntvertegenwoordigers, beleidsmakers, politici, farmaceuten, wetenschappers, overheid en bedrijfsleven bij elkaar om het over de diabeteszorg van de toekomst te hebben. Tijdens deze NDD Invitational Conference in Sociëteit De Witte aan het Plein in Den Haag werden heel wat lastige dilemma's geschetst. Een diabetesepidemie die ons te wachten staat, zorgkosten die de pan uit rijzen, diabetes als 'postcodeziekte', de weerbaarheid van de patiënt centraal stellen. En dus die gezondheidsnota. Onder leiding van dagvoorzitter Jaap de Hoop Scheffer, lid raad van toezicht Diabetes Onderzoek Nederland, en gespreksleider Ruud Koolen, hoofdredacteur van SKIPR, werden de betrokkenen verleid en gedwongen ook naar de eigen rol en verantwoordelijkheid te kijken. Want daarmee is nog het nodige te winnen. De bijeenkomst, mede mogelijk gemaakt door Novo Nordisk, was niet bedoeld om tot kant en klare oplossingen te komen. Maar de gesignaleerde dilemma's, knelpunten en uitdagingen zijn belangrijke input voor de discussie die de Nederlandse Diabetes Federatie wil voeren richting Nationale Diabetes Dag 2012, volgend jaar op 30 maart. Een uitgebreid verslag is te vinden op www.nationalediabetesdag.nl

Steven Lamberts nieuwe voorzitter NDF

Op 25 mei trad prof. dr. Steven Lamberts aan als nieuwe voorzitter van de NDF. Volgens Lamberts staat het diabetesveld voor een grote uitdaging. "Diabetes is in de eerste plaats een persoonlijk probleem maar de cijfers duiden ook op een groeiend maatschappelijk probleem." Lamberts wil zich de komende jaren hard maken om het veld te mobiliseren zich te blijven inzetten om de dreigende trends om te buigen. De NDF kiest daarbij voor een pro-

grammatische preventieve aanpak gericht op het afremmen van de toename van diabetes en het verder verbeteren van de zorg voor de individuele patiënt en het terugdringen van complicaties bij diabetes. "Juist de federatie, als koepel van de zorgverleners, patiënten en onderzoekers heeft de kracht om deze ombuiging daadwerkelijk verder vorm te geven."

Steven Lamberts heeft een grote staat van dienst, als wetenschapper en bestuurder. Zo was hij van 2003 tot 2009 Rector Magnificus van de Erasmus Universiteit in Rotterdam. Op dit moment is de heer Lamberts directeur Internationale betrekkingen van het Erasmus Medisch Centrum. Daarnaast is hij actief in verschillende internationale en nationale organisaties, waaronder de Nederlandse Gezondheidsraad.

Farmaceutisch zorg in de NDF Zorgstandaard

Voor een optimaal resultaat van de medicamenteuze behandeling bij diabetes is goede farmaceutische zorg als onderdeel van de diabetesketenzorg noodzakelijk. Van de mensen met diabetes mellitus gebruikt immers 90% bloedglucose verlagende middelen. Daarbij is er bovendien vaak sprake van polyfarmacie. Het is daarom van belang dat de NDF Zorgstandaard in de toekomst ook de norm voor op richtlijnen en wetgeving gebaseerde farmaceutische zorg beschrijft.

Deze uitbreiding van de zorgstandaard wordt op dit moment voorbereid door een multidisciplinaire werkgroep onder leiding van voorzitter en apotheker Dick Tromp. Het is de bedoeling dat er nog dit jaar een 'Addendum farmaceutische zorg' wordt opgeleverd.

NAD proefregio's

Vanuit het Nationaal Actieprogramma Diabetes worden op dit moment oriënterende gesprekken gevoerd met kandidaat proefregio's die in 2012 aan de slag gaan met het binnen het NAD ontwikkelde ondersteuningsaanbod. In deze testfase van een jaar ligt de nadruk op het testen en evalueren van het aanbod. Tot op heden heeft binnen het NAD het accent vooral gelegen op themagerichte activiteiten. Een belangrijke vervolgstap is de implementatie van de daaruit voortkomende NAD producten in de praktijk. Zorgverleners worden d.m.v. een ontwikkeld ondersteuningsaanbod gestimuleerd in het werken volgens de NDF Zorgstandaard en patiënten worden gestimuleerd om de zorg zoals beschreven in de Zorgwijzer te vragen. Het ontwikkelde ondersteuningsaanbod zal in de proefregio's worden getest en geëvalueerd. De testfase duurt 1 jaar en staat gepland voor 2012. De evaluatie zal zich richten de wijze waarop de verschillende producten en werkwijzen zijn

geïmplementeerd. De resultaten van deze proefprojecten dienen ter verfijning van het aanbod en als voorbeeld om ook andere regio's te stimuleren om met dit aanbod aan de slag te gaan. Aan de hand van de opgedane ervaringen in de proefregio's wordt de landelijke implementatiestrategie verder uitgewerkt.

Tweede ronde Effectiviteitonderzoek Routeplanner

In juni startte de tweede meting van het Effectiviteitonderzoek Routeplanner Diabetespreventie. De Routeplanner is een leidraad voor zorgprofessionals om mensen met een verhoogd risico op diabetes in de huisartsenpraktijk op te sporen, voor te lichten en te begeleiden bij leefstijlverbetering. Het in 2010 gestarte (kosten)effectiviteitonderzoek moet antwoord geven op de vraag of de Routeplanner effectief bijdraagt aan het voorkomen of uitstellen van diabetes en of dit ook voldoende gezondheidswinst oplevert. Aan het grootschalig onderzoek doen 51 huisartsen in noordoost Nederland mee. In juni 2010 is het onderzoek gestart met een uitgebreide meting bij meer dan 300 cliënten. In de periode juni t/m november 2011 vindt de tweede meting bij de deelnemende huisartsenpraktijken plaats. De metingen bestaan uit een vragenlijst over leefstijl en tevredenheid en een medisch onderzoek, waaronder middelomvang, bloeddruk, HbA1c en lipidspectrum van de cliënt. De resultaten van de twee metingen geven een indruk van de bijdrage van de Routeplanner op het voorkomen of uitstellen van diabetes. Tenslotte worden in 2012 dezelfde metingen weer gedaan om te kijken of de gevonden effecten zijn gebleven.

Voor meer informatie over de routeplanner: www.diabetes-zorgbeter.nl

Werkconferentie Diabetes Zelfmanagement Educatie

Diabetes Zelfmanagement Educatie (DZME) als onderdeel van de behandeling van Diabetes Mellitus wordt steeds belangrijker. Het samenstellen van een succesvol DZME

programma vraagt veel inzet en creativiteit van de betrokken zorgprofessionals. Recent zijn de benodigde competenties van de zorgprofessionals beschreven in het door de NDF vastgestelde educatieraamwerk zelfmanagement educatie. Het NAD heeft zich tot doel gesteld om kennis en vaardigheden van DZME te stimuleren bij de betrokken beroepsgroepen en beroepsopleidingen en zo te komen tot een brede implementatie van DZME. Het NAD-project 'Kennis en vaardigheden' voert onder leiding van het Nederlands Huisartsen Genootschap (NHG) dit programma uit. Op 30 juni vond een werkconferentie over het onderwerp plaats.

Diabetes 24/7

Anne Hoogendoorn, bekend van The Voice of Holland, heeft sinds haar twaalfde diabetes. Zij is ook het jongste lid van de nieuwe jury van Diabetes 24/7. Andere juryleden zijn onder andere topfotograaf Corbino en actrice Izaira Kersten.

Platform Wereld Diabetes Dag organiseert Diabetes 24/7 in samenwerking met Mediq. Mediq vraagt met de fotowedstrijd speciaal aandacht voor jongeren met diabetes. Voor veel jongeren is Anne Hoogendoorn een aansprekend voorbeeld. Anne: "Ik vind het super om jurylid van Diabetes 24/7 te zijn. Met de foto's krijgen mensen een beter beeld van diabetes en wat het betekent om diabetes te hebben. Zelf heb ik me nooit laten tegenhouden door diabetes." Doel van Diabetes 24/7 is om diabetes een gezicht te geven, met beelden die het leven met diabetes in al zijn facetten laten zien. Inmiddels zijn er al weer ruim honderd nieuwe beelden ingezonden. De winnaars worden bekend gemaakt op 14 november, Wereld Diabetes Dag.

Interesse om de expositie Diabetes 24/7 in huis te halen?

NDF websites

- Diabetesfederatie.nl
- Actieprogrammadiabetes.nl
- Diabetesdossiers.nl
- Kijkopdiabetes.nl
- Diabetesopschool.nl
- Werelddiabetesdag.nl
- Nationalediabetesdag.nl
- Diabetes24-7.nl